

Välkommen

Den här boken ger dig en modell över hur du i fyra steg, som i slow motion, lär dig grunderna för att kunna skriva en journalistisk artikel. Först hitta Grejen, sedan bestämma dig, välja vinkel och till sist ta ett så kallat pirayagrepp på läsaren. Starta, Samla, Sortera och Skriva.

Tänk dig att du är en bågskytt som övar inför en tävling. Du har en måltavla en bit framför dig, en kraftig båge i din ena hand. Nu lägger du an pilen, spänner strängen och - hoppsan! Där for pilen all världens väg, ut i buskarna verkar det som. Himla otur.

Men det journalistiska hantverket har varken med tur eller med otur att göra. Det är ett precist och medvetet arbete som kräver mycket av sitt verktyg, det vill säga av dig själv.

För att lyckas måste du veta vad du håller på med, ha rätt redskap, veta vad du ska träffa och inte minst veta varför du gör det du gör. Du måste fokusera målet, koncentrera dig på att hålla bågen stadigt, spänna strängen så mycket som krävs och i rätt ögonblick släppa i väg pilen med den kraft som är nödvändig. Och sedan se hur pilspetsen borrat in sig exakt där du vill ha den - härligt!

Det är vad den här boken vill lära dig. Att tänka och skriva på ett sådant sätt att du når ditt mål: att bli läst.

RUBBE

Du håller den här boken i din hand därför att du vill lära dig att skriva journalistiskt. Det innebär att du vill bli bättre på att få fram ditt budskap. Men också formulera dig rappt, tydligt och engagerande. Du kan vara journaliststudent, informatör eller en person som tycker om att skriva. I boken används genomgående ordet skribent liksom ordet läsare, men det kan lika gärna handla om att göra radio för lyssnare, skriva pressmeddelanden, insändare eller syssla med interninformation. Sättet att tänka är detsamma.

Med hjälp av tydliga instruktioner, liknelser, metaforer och exempel samt din egen vilja ska du snart kunna skriva din första artikel. Det handlar främst om att knäcka koden för vad som är Grejen det vill säga hur du hittar en tydlig avgränsning av ämnet. Ungefär som när du lärde dig läsa en gång i tiden.

I inledningen till den workshop jag brukar hålla om journalistiskt skrivande gör vi alltid en kartläggning. Frågan lyder: vilka är dina skrivproblem? Och så här brukar delar av listan se ut:

- Det blir för långt.
- Jag vet inte hur jag ska börja.
- Jag får inte till det.
- Ingen verkar ha läst det jag skrivit.
- Det blir lätt rörigt.
- Jag tar för lång tid på mig.
- Språket blir för tungt.
- När ska jag sluta?

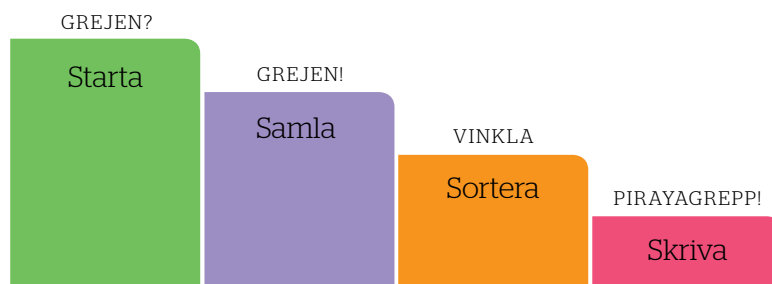
Känner du igen dig?

När du läst den här boken förstår du orsaken till problemen och vet vad du kan göra åt dem. Men, som vid allt hantverksarbete, förberedelserna är viktigast. Att skriva är det enklaste i sammanhanget.

Välkommen att lära dig konsten att tänka och skriva som en journalist!

Anneli Ahlmér

VAD ÄR GREJEN? 4 steg på 5 minuter

Skrivprocessen bygger på fyra steg varav egentligen bara ett handlar om själva skrivandet. Varje fas har sin egen utmaning, och nyckeln ligger i att arbeta igenom steg 1 och 2 innan du börjar skriva.

Starta

Din uppgift här är att ha en eller flera tankar, eller kalla det en tes/teser, som ska testas. Men också bli på det klara med:

- Vilket är ditt uppdrag? Och vilka är dina läsare – egentligen?
- Vad ska du skriva om? Och vad är Grejen med det?
- Är det verkligen en nyhet? Relevant för vem?

Samla

Din uppgift här är att samla röster, fakta, bakgrund etcetera, så att du kan bestämma dig: det här ska jag skriva om, det här är Grejen! Och den ska du kunna uttrycka i en enda mening.

- Olika genrer ställer olika krav.
- Gör rejäl research. Lär dig lyssna.
- Första läsarfrågan, vilken är den?
- Hitta guldkornen i uttalanden eller texter.

Sortera

Din uppgift här är att förstå innebörden av det du samlat. Att sovra, bearbeta informationen och välja en vinkel.

- Våga välja och välja bort.
- Värdera och hantera information.
- Konsten att tugga och spotta ut.

Skriva

Din uppgift här är att formulera dig så attraktivt att läsaren vill börja läsa och sedan följa dig till slutet.

- Dags att ta ett pirayagrepp på läsaren.
- Skillnaden mellan att redovisa och att berätta.
- Är det tydligt och begripligt, det som du skrivit?